

Pünkösdi királyság.

Most, amikor a tavasz csodálatos ereje újra kezd életet árasztani a hosszú tél okozta bágyadt aléltatás nyomán, mikor ősi ösztönök hatása alatt minden figyelmünket a nagy magyar ronákon zsendülő vetéseknek szenteljük, — mert azokban sarjad a magyar jövő — a májusi napoknak ezt az áhítatos csendjét a trianoni határ felől jövő ünnepelés zavaró hangjai szakítják félbe. A román állam ünnepelte meg újra és végérvényesen egyesülésének tizedik évfordulóját. Ennek az ünnepelésnek az adja meg a különös sajátosságát, hogy úgy látszik ezt a tízéves fennmaradási időszakot maguk az állam vezetői is olyan lényegesen hosszúnak és soknak találják, hogy érdemesnek látszott annak különös megünneplését és megünneplését elrendelni. Nem emlékezünk arra, hogy más államok közöttük szerényen megemlítve magunkat, magyarokat is, államunk fennállásának éppen a tizedik évfordulóját szükségesnek tartották volna különösebben megünnepltetni. A magyarok például idestova nem sokára csaknem egy emberöltővel ez előtt ünnepelték meg Magyarország dicsőséges fennállásának ezeréves emlékünnept, ami bizonyára kissé lélekemelőbb esemény lehetett, mint egy állam tízéves fennállásának gyatra ünnepe. Lehetséges azonban, hogy erre a mostani ünnepségre az öröm adott okot; az öröm a felett, hogy sikerült ilyen hosszú időn át, teljes tiz esztendőn keresztül, épségben együtt tartani az egyesített román területeket, holott

ilyen hosszú megpróbáltatásnak, minden komoly számítás szerint, már régen elemeire kellett volna bontania az újdonsült kisantant hatalmat többi társaival együtt.

Egyébként minket nem tulságosan érdekelnek a román állam belső ügyei, melyekbe nines is szándékunk beleszólni és éppen ezért nem is beszélhetünk ünnepléseikről sem, lévén az is belső ügyük. Bizonyára sietnek az ünnepléssel és végül is akkor ünnepelnek, amikor lehet. Ugy látszik, kevés bizalmuk van ahhoz, hogy államuk az ezeréves, vagy még ennél jóval kisebb jubileumokat is megünneplhesse, hát csak inkább a tízéves jubileumra szorítkoznak. Így legalább egy jubileum biztos, annak megismétlése azonban már jóval kevesebb kilátással kecsegtet.

Minden bizonnyal a jubileumoknak is meg van a maguk sorsa. Azt, hogy mit jubilálhatnak a kisantant államok, tulajdonképen ők maguk sem igen tudhatják.

Guy de Roquencourt francia politikus állapította meg és az ő szavát meghallhatja és elismerheti az egész nagy- és kisantant közvéleménye, mert hisz nem ellenfeleik közül való, hanem saját táborukhoz tartozó szellemi kiválóság mondotta:

„A románok egész műveltségüket az erdélyi fejedelmek bőkezűségének köszönhetik, akik a könyvnyomtatást megismertették velük. Műveltségi szempontból a magyarok ma is a románok felett állnak.”

Az is ismert történelmi tény, hogy

még az első román ujság is Magyarországon született, Brassóban jelent meg 1838-ban Gazeta Transylvaniei címen.

Nem tudható, találnak-e módot a románok arra, hogy valamilyen ünnepi formában elismerjék és megköszönjék azokat a kulturális érdemeket, amiket az elnyomónak hirdett magyar uralom szerzett a román közművelődés előmozdítása terén.

Vagy talán azt ünneplik, hogy sikerült kivonni az elszakított területek lakosságát a nyugati művelődés áldásos köréből és a magyar kisebbség millióit most az alacsonyabb fokán álló román művelődés igájába hajtották, vagy éppen a gyarmati népek barbárságának fokára süllyesztették. Ezt megünneplhetik és ezen örvendezhetnek, mert ez tényleg kulturális eredmény és ebből az alkalomból fogadhatják is társaik és pártfogóik üdvözlőit. Mindenesetre ez is izlés dolga. Az azonban bizonyos, hogy ha ünnepelés helyett munkához látnának és visszaállítanák az elkobzott és megszüntetett magyar kulturintézményeket, ha iparkodnának jót tenni az elmulasztottakat, a hibákat és bűnöket, ha törekednének nagy hangozattal igéreteik beváltására és egy kissé igyekeznének a Nyugateurópában meghonosodott átlagos polgári megbízhatóság erényének elsajátítására, több elismerésre szerezhetnének jogot a jövő elfogulatlan történetírói részéről.

Ezek után felvethetnők a kérdést, hogy miértenem ünnepeli meg egyesülésének tíz éves jubileumát a másik két kisantant állam is. Talán Jugoszlávia éppen ezekben a na-

pokban ünneplhetné legjobban, mikor Racsics Punizának bűnügyét tárgyalják, aki Radics Istvánt, Pált és még egy harmadik képviselő társát gyilkolta meg a parlament nyílt ülésén, mikor a bűnügyi tárgyalás külső kereteihez tartozik a gyilkosság színhelyéről szolgáló belgrádi parlament végleges szétosztása és a katonai uralmának életbeléptetése. A népek szabad véleménynyilvánítási és önrendelkezési joga csak a hódolásiig terjedhet a balkáni államokban. A jugoszláv állam részei most vonaglanak és már csak a diktatura szuronyai tartják össze. Bizonyosan itt is ünnepelni kellene, mert ime elmúlt tíz év és még mindig együtt vannak. Vannak még csodák néha az ég alatt.

Vagy miért nem ünnepel Csehszlovákia? Hiszen a francia tudományos akadémia kültagjává választotta Benest, a cseh külügyminisztert. Valószínűleg nem kis érdemei lehetnek az államtudomány körül, ha még ez a magas tudományos intézet is elismeri ezeket. Ezek az érdemek minden bizonnyal az állam fentartása terén lehetnek. Talán a több, mint félszáz év történelmi selyméről Tuka dr. képviselő perének tárgyalása alkalmával szóba kerül majd ennek a tízéves jubileumnak az ügye is. Hiszen Tuka is ezt követeli, az igaz, hogy népszavazással kapcsolatosan. De hát a rutének autonómiaja után, úgy látszik, elvész a felföldnek a népszavazáshoz való joga is és csak Tuka hirdeti most még a történelmet, hogy akkor pedig elvész a csehek joga is a felvidékre. Egyre több és több cseh és tót politikus fordul nyíltan szembe a mai cseh kormányzattal és a lappangó ellentétek előbb-

„A MUNKA TÁRCÁJA”

Élményeim a világháború elején.

Írta: Dr. Soltész József b. főorvos.

1914. évi július hó 15-én, miután Dr. Takács kaptársam Balassagyarmatra vonult be rendes hadigyakorlatra, néh. Gerő Nándor volt bányagazdát Mátzanovákra, ahol akkor tettem szolgálatot — berendelt Salgótarjánba, Dr. Takács helyettesítése céljából. 1914. augusztus hó 2-án, Mátzanovákra azt a telefonértesítést kaptam, hogy a miskolci tartalékkórház parancsnokától odaérkezett behívó levéllel arra kötelez engem, hogy hadi szolgálatot céljából 24 órán belül okvetlenül jelentkezsek és vegyem át a szolgálatot.

Nem volt más hátra, mint Gerő igazgatónak behívásomról jelentést tenni, hazamentem Mátzanovákra és éjjel fél 12 órakor Kisterenyéről utaztam Miskolcra.

Velem együtt egy kisterenyi vasúti tisztviselő szintén bevonult Miskolcra, ki ott ismerős volt, és nagyon örültem annak, hogy lesz Ciceróném, abban a városban, hol életemben sohasem voltam.

A vonat mellyel indultunk tele volt zúfolva bevonult katonákkal, kik énekelve, lármázva, tudtul adták mindenkinek a kit illet, hogy ime itt az idő, mikor az 1849. évi gyászos világsi fejezetet, megbosszulandók lesznek az „Atyuska” hadseregén. Végigmentünk a vonaton, egy vagon előtt megállapodtunk, mert kívülről ugylátszott, hogy nincsen sok utas benne.

Sok meggondolási időnk nem volt,

elhelyezkedtünk ebbe, az üresnek vélt vagonba.

De nagyon csalatkoztunk, nemcsak hogy nem volt üres, de minden padon hortyogott egy-egy ember, de még az ülések fölött levő poggyász tartókban is aludt egy-egy utas, a kocsni mennyezetén pedig egy cimer lógott, melyet eleinte német cimernek tartottunk, abban a feltevésben az erősített meg, hogy az egyik utas olvasta a „Pester Lloyd” című német lapot.

De nemsokára felocsudtam téves feltevésemről, mert az egyik utas felébredve, a szomszédjait is felébresztette, kihúzott egy ládából két üveg Cognakot és kezdtek quatterkázni, úgy orosz módjára, az üres öveket pedig a nyitott ablakokon kihajigálták.

Egyszerre feleszmélt az egész társaság oly tivornyát csaptak, hogy megmondtam utitársamnak: „Barátom Füleken más kocsiiba megyünk, mert ha nem tévedek, ezek valami orosz konzulátusnak tagjai.”

Ugyis történt, mert nekünk ugyanis kellett átszállni a miskolci vonatra, mikor kiszálltunk, csak akkor láttuk, hogy a kocsni külső falán ott ékeskedik az orosz cimer, alatta pedig, Szt. Pétersburg felírás volt látható.

„Nol!” mondom társamnak, „tudja-e, hogy mi lehetünk az oroszok első hadifoglói, mert orosz területen utaztunk, ha tudták volna, hogy bevonuló katonák vagyunk és ha nem lettek volna tökérszegek?”

Másnap déli tizenkét órakor érkeztem Miskolcra és jelentkeztem a gömöri pályaudvar mellett levő, kaszárnyából átalakított tartalékkórház parancsnokánál.

Nagy örömmel fogadott a főorvos, mert Wienben együtt szolgáltunk

a II. számú helyőrségi kórházban, (Garnizonspital Wo II. Wien), mindjárt kaptam beosztásomat, azzal bocsátott el, mert látta hogy fáradt vagyok, mert hisz, egész éjjel át nem aludtam: „itt van egy elszállásolási jegy, azzal más a tépáranchnokságra, majd adnak valamelyik szállóba lakást, feküdj le, holnap hat órakor jelentkezél szolgálatodra.”

A legnehezebb ügy volt a felülvizsgáló sorozás, mert a bevonultak legjava része, valami „házi betegséget” jelentett be, azt gondolva, hogy baja talán felmenti a frontszolgálatról, mert hiszen mindenki tudta, hogy a háború nem tréfadolog és nemcsak mi, hanem az ellenség is fog lövöldözni, és bár a hadi filozófusok kiszámították, hogy csak minden százhuszadik golyó talál, mindenki félt attól, hogy ő lesz a százhuszadik.

Nem kell azonban csodálkozni, mert a bevonult tartalékosok még a világon sem voltak, mikor a boszniai occupációs háború lezajlott és feltették életüket és testi épségüket.

Mindjárt itt meg kell jegyezmem, hogy büszké lehetünk a mi magyar embereinkre és amint a továbbiakban kiderül, a magyar paraszt és paraszt asszonyokra is.

A mezőkövesdi népfölkelők között, akik bevonultak, sok tényleg rokkant ember volt, a amikor bevonultak, az őket mustráló tiszt látva, hogy betegek, a tartalékkórházba küldte a 106. sorozási tétellel szerint felülvizsgálatra.

Csak két esetet akarok kiemelni a sok közül, Szabó György és Kovács Ferenc népfölkelő bevonult és hozzám került felülvizsgálatra, Szabó idült tüdőbetegségben, Kovács pedig epekövbetegségben szenvedett, megállapítottam, hogy mind-

kettő, hadi szolgálatra teljesen alkalmatlan, de még helyi (lokalis) szolgálatra sem alkalmasak.

Délután 11 órakor raportra vittem őket, a főorvoshoz. Ő is helyben hagyva döntésem, rövid uton felmentette a hadi szolgálat alól.

De sem Kovács sem Szabó ebbe nem nyugodott bele, hanem a következőkkel érveltek, hogy ők ahogy bírják szolgálni kívánják a Hazát, Miskolcra helyi szolgálatot kívánnak teljesíteni, és a náluk egészségesebb katonák, ki ezt a helyi szolgálatot végezte volna, menjen a frontra, ahová Ők betegségük miatt, nem mehetnek.

Igy is lett és másnap már mint küldönc ordonancok teljesítettek szolgálatot, mondom nem csak ők ketten, hanem sok a bevonult földmivelő közül így gondolkozott.

1914. augusztus 14-én a miskolci tartalékkórházba érkezett 680 beteg, de megjegyzem már most is, sok nem beteg.

T. i. a ravaruszkai csatára való előkészületek alkalmával, a Lemberg környékbeli összes kórházakat kellett kiüríteni, ez oly hirtelen történt, hogy vagy hiányos, vagy éppen semmiféle okmányokkal érkeztek hozzánk, természetesen, hogy becsúszott sok szimuláns is, de sajnos nemcsak Somborban, Lembergben stb. evacuált kórházakban vésztették elfejüket, de a miskolci tartalékkórház alkotmányos parancsnoka is.

Mint mondtam volt, a miskolci tartalékkórház, a gömöri pályaudvar melletti kaszárnyába helyezték el, nem volt semmi kórházi felszerelés, csak a puszták ágyak, u. n. kavallettek, kemény szalmazsákkal és az ismert háromszögletes, még keményebb fejjel való henger

utóbb aláássák ennek az új államnak az alapját is. A viszonyok ott is éppen olyan kevéssé rózsásak, mint Romániában és Szerbiában. Azért ott is állíthatnák a májusfákat, meghuzhatnák a harangokat

és ünnepelhetnének addig, amíg még lehet, mert néha, amint a példa mutatja, örülni lehet azon is, hogy a pünkösdi királyság olykor talán tíz esztendeig is eltarthat.

A bomlás útja.

Aki figyelemmel kíséri a szociáldemokrata párt belső életét, az esztendő óta egy lassu bomlás folyamatát állapíthatja meg, amelyet az erőszakos, de tehetségtelen pártvezetőség liába szeretne a látszólagos vasfegyelem szigorával elfojtani. Bár sok belső harc a kulisszák mögött folyt le, mégis elkerülhetetlen volt, hogy időnkint a surlódások nyílt ellentétékké ne fajuljanak s így a nagyközvélemény tudomására ne jusson ennek a bomlási folyamatnak egy-egy fázisa.

Ismeretes, hogy a vasmunkások szakszervezete már régebben kétfelé szakadt s körülbelül háromezer vasmunkás teljesen szeparálta magát a mai szociáldemokrata pártvezetőségtől, akikhez később még körülbelül 3000 más vasipari szakmunkás csatlakozott, úgy hogy maga ez a szárny hatezer olyan munkást számol, akik nyíltan megtagadták a pártvezetőség terror uralmát.

Az utóbbi időben ez a bomlási folyamat még erősebben volt megállapítható és csúcspontját érte el a pártvezetőség szerencsétlen határozatával kapcsolatban, amikor Hercegh Ferenc barátságos feszültséget dőlőfő, de könnyelmű gesztussal elhárítva a magyar munkásság java részét maga ellen ingerelte ez a két balkezes vezetőség. A dorogi bányamunkásság nemes példáját követte Tokod munkássága, az állami vasgyárak, a veszprémi Kőtv és Szövőgyár munkásai és a keresztényszocialista munkásság összessége.

Persze most nagy a kapkodás a szociáldemokrata vezeték között, hiszen maguk is látják, hogy milyen végzetes lépést követtek el, amikor megtagadták a magyar revíziós mozgalommal a közöséget. Alig mulik el nap, hogy a parlamentben fel ne állna egy-egy szocialista szónok a párt revízióellenes állásfoglalását mentgetni s a Népszava is egymásután bocsájtja ki dörgedelmeit, legújabbban már azt bizonyítja, hogy éppen Kunfiék voltak az elsők, akik a revízió gondolatának szükségességét felvetették. Mindez azonban nagyon keveset használ, mert a pártot nemcsak nagy munkástömegek hagyják ott, de többek között

Pikler Emil egykori szociáldemokrata képviselője kívül a vezetők közül kivált Migray József is, a Népszava vezércikk írója.

Nem túlzás tehát a szociáldemokrata párt bomlásáról beszélni s ennek a bomlásnak kétségtelenül a tehetségtelen vezetőség az oka. Ez a vezetőség fenn hirdette és hirdeti magáról, hogy egyedül ő ismeri a nyugati államok közgondolkodásának szeljárását, de hogy ez mennyire nem így van, bizonyíték a Le Temps című nagy francia lapnak, a francia kormány felhivatalosának egy cikke, amelyben hangsúlyozza, hogy a Magyar

Revíziós Liga a magyar kormány működésétől el van választva s kioktatja a szociáldemokratákat, hogy a Liga nem öhajjt Habsburg propagandát folytatni, amely propaganda különben is igen távol áll a magyar kormány érdeklődési szférájától. A szociáldemokraták tagadó válaszában egyik megokolása t. i. éppen az volt, hogy a Liga Habsburg propagandát csinál s így most egy francia lap oktatja ki az igen tisztelt pártvezetőséget súlyos tévedéséről.

Mondanunk sem kell, hogy nem fogunk gyászkönyveket hullatni, ha a szociáldemokrata pártban a bomlás tovább folytatódik, hiszen a pártot elhagyó munkások, magyar testvéreink s ha jól dolgozó becsületes emberek továbbra is meg fogják tudni szerezni ebben az országban a megélhetésüket úgy, mint eddig, vagy talán még jobban is. Talán a magyar szociáldemokrata párt vezetősége az egyetlen az egész világon, amely nem akarja látni, hogy ma már nincs internacionálista szociáldemokratizmus. Az események majd felébresztik hasznára az országnak s hasznára elsősorban a félrevezetett derék magyar munkásságnak.

Az ipari hazafiság.

Írta: Kresz Károly m. kir. kincstári főtanácsos.

A háború előtti boldog években a politikai kérdések voltak a közélet előterében, a közgazdasági kérdések közül inkább csak azok, amelyek az Ausztriával való viszonylatban bírtak érdekességgel. A közvélemény foglalkozott az önálló jegybank kérdéssel, de mindkét nagyjelentőségű ügynek inkább csak a politikai oldala fűzte magához a közfigyelmet és a magyar ipar érdekében, sajnos, szalmatüzként fellángolt „tulipán-mozgalom” is inkább politikai akció volt, mint közgazdasági. Valutapolitika, kereskedelmi mérleg, fizetési mérleg és más fontos közgazdasági témák foglalkoztatták ugyan a szakköröket, de alig tartva számot a nagy közönség figyelmére, szerényen meghuzódtak a lapok a közgazdasági rovataiban.

A mai közélet telve van gazdasági problémákkal és ezek a közvélemény fokozott érdeklődésével találkoznak: Ha ennek az lenne az oka, hogy nálunk is úgy kezdik értékelni a közgazdasági problémákat, mint már régtől fogva a nyugati országokban akkor ezt örvendtesnek mondhatnók. Sajnos, azonban a mai társadalmunkban megnövekedett ilyen irányú érdeklődésnek az első és fő oka

az, hogy még a békeidőben, a maihoz képest, gazdaságilag sokkal jobban ment aránylag, a dolgunk, addig ma, az összes nagy gazdasági kérdések súlyát mindenki a saját legegényibb viszonyai-ban is nyomásztólja érzi.

A közgazdasági problémák között kétségtelenül a legnagyobb fontosságú a fizetési mérlegnek és ennek keretén belül, a kereskedelmi mérleg passzivitásának kérdése, amelynek megoldása érdekében a kormánynak, minden közgazdasági tényezőnek és az egész társadalomnak a legsürgősebben össze kell fognia, addig, míg a lejtőn a megállás lehetséges.

A kereskedelmi mérleg egyenlege, vagyis a külállamokba irányuló kivitel és a külföldről behozott áruk értéke között való különbség országunk rovására évről-évre nagyobb és 1928-ban már 370 millió pengőre rugott, ami annyit jelent, hogy naponként egy millió pengőt meghaladó értékű áruval jött több az országba, mint amennyi innen külföldre ment. Igaz, hogy más, hatalmasabb államok kereskedelmi mérlege is, sokkal nagyobb passzív egyenleget mutat, de míg Anglia, vagy Hollandia ezt a hajózási, vagy

kereskedelmi közvetítő tevékenységgel, külföldön elhelyezett tőkének kamataival Svájc és Olaszország pedig hihetetlen nagy idegenforgalmával tudja ki-egyenlíteni, addig mi kamatokkal is tartozunk a külföldnek és idegenben sokkal többet költünk, mint amennyi a külföldről felénk irányuló idegenforgalomból az országba jön.

Minden métermázsza fa, minden méter textiláru, minden iv papír és minden egyéb áru, amelyet külföldről hoznak, hazánkban a külfölddel szemben való eladósodását fokozza.

Ezt az eladósodási folyamatot meg kell állítani és minthogy e részben, az ország legegységesebb érdekéről van szó, abban kell keresni az igazi hazafiságot, hogy mindenki, a maga tehetségéhez képest, мүködje közre, hogy a téren a javulás lehetővé váljék. Államnak és magánosnak, termelőnek és fogyasztónak, nagyjövödelmünek és kisjövödelmünek, itt egyaránt lehet és kell is teljesíteni kötelességét. A kormány hivatása megfelelő külkereskedelmi politika inaugurálása, hogy ezáltal a magyar termékek kivitelét lehetővé tegye, de egyúttal arra is ügyelnie, hogy úgy maga, mint az összes közületek, ott, ahol ez lehetséges, magyar árut fogyasszanak, még akkor is, ha ez a megszokástól eltérést jelent. Hogy egy kis példát említsék: Olaszországban a telegráfpóznák köből vannak a faimport csökkentése végett. Nálunk is sokat lehet és kell e tekintetben tenni, hiszen behozatalunkban a fa és a faanyag nem kevesebb, mint 150 millió pengővel szerepel, minthogy erdőinket a trianoni békeszerződés következtében elvesztettük. Az e téren való kezdeményezés és kísérletezés irányítása szintén állami feladat. Az államnak kell továbbá ügyelnie arra is, hogy úgy a maga, mint a vármegyék, városok és egyéb közületek befektetései, kizárólag produktív célokra történjenek és pedig tekintet nélkül arra, hogy a befektetés külföldi, vagy belföldi pénzből történik-e, ami itt vég-eredményben mindegy.

De nézzük a termelőt. Abban az óriási versenyben, amely ma az új piacok megteremtése és a régi piacok megtartása érdekében nemzetközi téren folyik, a gazdának minden téren kvalitás-áru kell termelnie, ezt standardizálás útján piacképessé tenni és arra kell törekednie, hogy külső kiállításban, esamagolásban versenyezzen a külföldi áruval. Akkor azután majd nem ütközünk lépten nyomon abba a szegyenbe, hogy kaliforniai almát, svéd sajtot és dán vaját látunk a mi piacunkon, ahelyett, hogy a mi gazdasági termékeink árasztanak el a világpiacot.

formájú u. n. vánkossal, még csak a vilá-lany sem volt felszerelve sem a szobák-ban sem az udvaron, szóval nagyon kezdetleges volt minden és így a megérkezett 680 beteg ott feküdt a nagyterjedelmű kaszárnya udvarán.

Mikor az ebédről visszakerültem a tartalékkórházba, csodálkozva láttam, hogy a megérkezett beteg katonák még mindig ott feküdtek a földön, persze élelmezésükről, sem elhelyezésükről senkisé gondoskodott, pedig csak az előtte való nap estején valahol Mezölaborczon kaptak nagyon vékony vacsorát, mert rendszerint a kórházvonatokat a legkülönböző vágányokra terelték, mert az u. n. Marsch kompániákat vívó vonatoknak tartották fenn a fővágányokat.

Ezt a körülményt bejelentettem a főtörzsorvosnak, ki borzasztóan felháborodott azon, (katonai czipfos műfelháborodás) hogy eddig nála azt nem jelentették be, megkért, hogy intézkedjek ez ügyben!

Akkor oly pocskolás volt a konyhában, oly sok mindenfélét sütöttek-főztek, hogy ha mint inspekciós „ételkóstolóra” mentem a konyhába, az összes asztalok tele voltak rakva mindenféle hús- és zöldség-ekkel, már ezt látva, aznap enni nem tudtam, ez a körülmény pedig lehetővé tette, hogy az udvaron fekvő katonajövövényeket tudtam „spajzolni”.

Lassan esteledni is kezdett, akkor már Miskolczon hívósek voltak az esték és az udvaron levő katonák nagyon hiányos ruházatban érkeztek volt, a legtöbbnek csak egy úgynevezett „Aermellei-bel” volt, összehívtam a kartszaimat és azt a parancsot adtam ki, hogy kiki szállásolja el az osztályán, a megérkezett katonákat, mert ha leszál az est világi-

tás nélkül ez nagyon nehezen fog menni és a hideg éjszakán át, nem hagyhatjuk az embereket az udvaron.

Ez meg is történt, de bizony nem számítottunk a főtörzsorvos katonai egy-másutánjával, mert amíg örültünk, hogy a szegény katonákat végre valahára meleg hajlékba juttattuk, addig a főtörzsorvos másképp gondolkozva, szörnyen méltatlankodott, hogy tudta és beleegyezése nélkül mertünk intézkedni és hogy minden reglamán nélkül, egyszerűen úgy bántunk a katonákkal, mintha valami civil emberek volnának.

Nagyon féltem attól, hogy képes lesz a szegény embereket „viszakozni”, hogy aztán úgy lsten igazában, katoná-san helyezze el újra a diszlokációs helyre.

— Mikor este 7 órakor konferenciára gyűltünk össze kérdeztem, miért kiabált annyit, mikor maga is beláthatta, hogy helyesen cselekedtünk, azt felelte: látszik rajtad, hogy 30 évig nem foglalkoztál katonáügyekkel, mert rendnek muszáj lenni.

1914. augusztus 18-án, a király születés napján nagy parádé volt Miskolcon és a tartalékkórházban, éppen a csapatkórház kápolnájában tartott istentiszteletről távoztunk, mikor egy százados arról beszélt, hogy Szerbiában nagy dolgok folynak és minden valószínűség szerint Ofelségének születésnapja alkalmával Szerbiát, a meghódított balkáni legnagyobb tüzfészéket, leteszik a trón szalmolya elé, mint születésnap ajándékot.

Volt erre nagy muri, az emberek tomboltak örömmámorukban, mert bizony remélték, ha ez megtörténik, vége a háborúnak. De sajnos ebből nagyon kellemtlenül ábrándultunk ki.

Minat mondtam a tartalékkórházat

az akkor üresen álló, a gömöri pályaudvar melletti kaszárnyában helyezték el, a kaszárnya öt pavillonból állott, melynek háttérében a kb. 50—80 ágyas csapatkórház állott, mely nagyszerűen fel volt szerelve, annál primitívebben volt szerelve a kaszárnya, mely kétemeletes épületekből állott 60—60 szobával, némelyikben még több szoba állott rendelkezésünkre, de közönséges közlegényi felszereléssel, csak petróleumlámpákkal világíthattunk este és csak később vezették be a villanyvilágítást.

Az első időben csak soroztunk és iskolát tartottunk a beosztott u. n. ápolókkal, borzasztó nehezen ment az ügy, mert az ekéttől behívott földmivelők, mindenhez voltak alkalmasabbak, mint az ápolás művészetéhez, szinte örültünk, mikor megkaptuk a 680 beteget, mert most nem kellett tanítani, hanem aktív szolgálatot végezni.

Amint este elhelyeztük a kiürített területekről hozzánk küldött katonákat, az esti konferencián ki lett adva a parancs, hogy holnap reggel kezdődik a rendes kórházi szolgálat, vagy hét órakor az összes orvosok megkezdik a vizitet, d. e. az összes orvosok kötelesek résztvenni, délután 4 órakor pedig az alantasabb orvos látja el a vizitet.

Reggel hat órakor már ott voltunk mindannyian a parancsnoksági épületben, ahol elolvastuk a rapportot, tudomásul vettük ki lesz közöltünk az inspektiós, hányasor kell éjjel a „Rundét” megcsinálni, szóval teljesen tájékozotva ment mindegyik orvos, a neki beosztott osztályára.

Minden szoba előtt ott várt az ápoló és katonásan jelentette, hogy ebben a szobában hány beteg fekszik,

és hogy máskülönbben ujság nincsen, az első napon rendben ment minden, de nem úgy már másodnapon!

Mert reggel óta a tartalékkórház bucsujáráhelyre változott át, a hatalmas udvarokat megtöltötte Miskolc városának elitje és nem elitje és a mi betegeink, éltek a conjuncturával, mert a közönség, nem jött üres kézzel és ki legjobban Hány-zott, az többet kapott.

De hát mi nekünk vizitet kellett tartanunk, az ajtó előtt álló ápoló, ugyan alásan jelentette, hogy a szobában 16—18 beteg van, de amikor beléptünk, üresek voltak az ágyak, egy lélek sem volt a kórteremben, mint lent hány-zott az udvaron.

Hát — mondom a két collegámnak — azt én nem tűröm, vizit-vizit, délután 1 órakor van a látogatások ideje, azt használják ki ¼-ig, vagy kórház, akkor legyen kórház, vagy zsiáru vásár akkor tegyenek ide „Handlékat” nem orvosokat, gyerünk a főtörzsorvoshoz, hadd csináljon rendet.

Bejelentettem a főtörzsorvosnak, de itt nemcsak hogy orvoslát nem találtam, sőt arra kért, most a háboru kezdetén, mikor nagy a zürzavar, ne lépjek föl katonai szigorral, mert a napi lapok lerántanak bennünket.

A miskolci Abázia kávéházban volt az ujságírók főhadiszállása és a tartalékkórház tisztjei (orvosok és tisztek) esténként ott töltöttünk egy-két órát, ilyen alkalomkor interpelláltam az ujságírókat, rossz szemmel nézték-e, ha a mostani tarthatatlan állapot helyébe, katonai rendet és fegyelmet teremtenék, helyeselték nézetemet és másnap nyom-ban meg kezdtem a rendcsinálást.

(Folyt. köv.)

Az iparnak is minden ágában, olyat kell termelnie, amely alkalmas a külföldi áru kiszorítására és ahol lehet kivitelre, a kereskedelemnek pedig, saját jól felfogott érdekében előnyben kell részesítenie a magyar árut, meg kell ezt kedveltetnie a vevőközönsséggel, mert a magyar kereskedőnek a közönsséget arra kell nevelni, hogy a magyar áru a legtöbb esetben van olyan jó, mint a külföldi.

A fogyasztó meg magyar árut követeljen a kereskedőtől, amikor a külföldi áru mellőzhető.

Arra a nagy kérdésre tehát, hogy a kereskedelmi mérleg óriási passzivitásának csökkentése érdekében mit kell tenni, a behozatalt kell-e csökkenteni, vagy a kivittelt fejleszteni, a válasz csak az lehet: magyar árut kell venni mindenütt, ahol erre mód van, hogy ezáltal a behozatalt lejjebb szorítsuk és másrészt fokozni kell a termelést, fokozni kell a kivittelt és e kettős el érdekében össze kell fogni minden gazdasági és társadalmi tényezőnek, mert ez az igazi hazafiság.

Hírek és különféle

Pünkösdi istentiszteletek a Kath. templomban úgy vasárnap, mint hétfőn a rendes időben tartatnak meg.

Istentiszteletek rendje az evangélikus egyházban. Pünkösdi I. ünnepén d. e. 10 órakor istentisztelet, utána urvacso. Lapujtón is d. u. 5 órakor istentisztelet. Pünkösdi II. ünnepén d. e. Baglyasalján Istentisztelet és urvacso. D. u. 5 órakor a protestatio és a Kiskáté hivatalos emlékünnep.

Pünkösdi ref. istentisztelet sorrendje Ünnepe első napján vasárnap d. e. 9 órakor Kisterenyén konfirmáció, utána urvacso. Ünnepe második napján, hétfőn d. e. 10 órakor helyben, az evangélikus templomban urvacso. osztással egybekötve.

Előléptetés. A helybeli zászlóalj köréből kapjuk a hírt, hogy Szanyi Ede főhadnagy május 1-vel századosá lépett elő.

Kinevezés. Stepanek Sándor hatvani h. főnököt a pásztói állomás főnökévé nevezte ki fölélttes hatósága. A városunkban közszeretnek örvendő főtisztviselő kinevezése osztatlan örömet keltett.

Személyi hír. Dr. Förster Kálmán polgármester és neje f. hó 12-én nyári üdülésükről visszaérkeztek. — A polgármester f. hó 13-án átvette hivatala vezetését.

Halálozás. Mateidesz József volt zagyvapálfalvai, jelenleg hatvani állomásfőnök neje 44 éves korában Budapesten elhunyt. Férje Hatvanba szállította feleségének holtestét, amelyet nagy részvét mellett f. hó 16-án temetett el — a megboldogult utolsó kívánsága szerint — Dr. Csengődy Lajos helybeli lelkész. Az elhunytban Dorozsnyák Géza Takarékpénzt. igazgató leányát gyászolja.

Halálozás. Vecsera János honv. száz. neje sz. Zsélyi Irma Mária f. hó 8-án Budapesten 22 éves korában elhunyt. A holttestet a megboldogult szülei Zsélyi Géza és neje Csalárba (Cseh-Szlovákia) szállították. Nógrád Szakalból kocsin vitték át az Ipolyon a koporsót, amelyet a busai plébános szentelt be a tulsó oldalon megható jeleneteket kövölt. Az Ipoly innenső partjáról megtört férj-, a magyar honvédszázas tekintete kísérté el utolsó útján a fiatal asszonyt, akinek közeli sirját sem keresheti fel a trianoni határ miatt. Zsélyi László helybeli O.K.H. igazgató bátyjának egyetlen gyermekét gyászolja az elhunytban.

Kinevezés. Galgó József postafőnök m. kir. postafelügyelő, főfelügyelővé nevezte ki a posta és távírda igazgatóság. A turisztikai, charitativ és egyéb társadalmi téren is agilis munkát végző főnököt és nejét ezalokból számosan korestek fel szerencsekívánataikkal, miket a szerkesztőség nevében mi is tolmácsolunk.

Személyi hír. Dr. Szőnyi Ottó, a Műemlék Orsz. Bizottságának központi előadója, f. hó 11—12-én városunkban időzött. Ugyanis az egyházhatóság felkérésére megtekintette a salgótarjáni róm. kath. plébánia-templomot és szakvéleményt adott a főoltár leendő és a mai-nál megfelelőbb elhelyezésére. Szombaton délután Traum Péter plébános és Dr.

Dornyay Béla reálgyimnáziumi tanár, a Műemlékek Orsz. Bizottsága lev. tagjának kíséretében és kalauzálása mellett, megtekintette Somoskő várromját, vasárnap pedig a már majdnem teljesen restaurált mátraverebélyi gótikus templomot, továbbá Szentkutat, ahol csatlakozott a salgótarjáni kirándulókhoz.

Halálozás. Széman Endre rimaszombati prelátnak, prépost plébános, a rozsnóyi kath. főgimn. egykori tanára 72 éves korában Rimaszombatban meghalt, ahol 30 évig volt plébános. A közszeretnek és közszeretnek örvendő magyar papot egykori tanítványa Dittel István rozsnóyi kanonok temette fényes papi segédlettel. Temetésén a magyar Rimaszombat minden számottevő egyénisége megjelent. Dittel István megható gyászbeszéd keretében búcsúzott a nagy tekintélynek örvendő néhai plébánostól, aki tavaly városunkban tartózkodott Traum Péter plébános beiktatásán.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik az „Anyák napját” szíves részvétellel és támogatással öröklék emlékeztetés, fenséges ünneppé avatták, ezúton mond hálás köszönetet a salgótarjáni áll. iskolák Tantestület.

Szentkúti kirándulást rendezett május 12-én a Szent Erzsébet nőegylet és Leánykongregáció. A kirándulók nagy része szentségekhez járult a kongregáció énekkara pedig Loser László karnagy, orgona játéka mellett a szentmisét szép énekekkel tette áhitatra-keltőbbé. A délutáni, kedélyes időtöltés után a mátraverebélyi 14 századbeli ujonnan restaurált templomot néztük meg, ahol dr. Dornyai Béla tanár adott szakszerű magyarázatokat.

Jó szomszédok. Napi lapjaink — kivéve a Népszavát — gyakran kifejezést adnak ama komisz szekaturának, zaklatásnak, melyet a csehszlovák megszállott területre árutazó magyaroknak sokszor el kell tünniök minden indoklás nélkül. — Horváth László karancseszi plébános f. hó 15-én cseh vízummal ellátott szabályszerű utlevéllel a meghalt rimaszombati prelátnak temetésére utazott Fülekén át, ahol a cseh határrendőrség lefektőztatta és Losoncra kísért. Itt órák hosszát kellett ácsorognia őrizet mellett a rendőrségen, míg a tenniszező főkapitányt előkerítették, aki bár szabadon bocsátotta, de megtiltotta, hogy a várost elhagyja. Másnap délelőtt megengedték, hogy a rimaszombati temetésen megjelenjen, mely után tartozott jelentkezni Losoncon és azonnal elhagyni a felvidéket. — Ez az eset csak egy kis lánsszeme annak a sorozatos és brutális eljárásnak, amiket a rémeket látó muzsikusz nemzettől el kell tünnie a magyar állampolgárnak, akinek évezredes joga és a világháború tengersok magyar mártírjának áldozata révén egyedül kellene uralkodnia Nagy Magyarországon. Összeszorított fogakkal, ökölbe szorított kezekkel meddig kell még várni a megszállott terület sokat szenvedő magyarságának? Elég volt a szép szavakból és biztató ígéretek, bot kell ide csupán, melytől egy elmenekül a cseh és oláh, hogy azt sem mondja soha, hogy itt járt. Azt az erkölcsi és anyagi rombolást, melyet a teljes megcsönkítés okozott, nem sokáig bírja népünk és megszállott terület magyarsága. Türelmük fogytán van, ha rövidesen nem történik gyakorlati lépés, a magyar erő összeroppan a rablók hada vérszemét kapl. A külső hóhérekkel együtt dolgoznak a belső hóhéregények is, akik istent és Hazát gyűlölnék és így minden erkölcsi alap nélkül álló tömeget akarnak szerezni, melyet akkor használhatnak fel aljas céljaiknak, mikor arra parancsot kapnak a vörös szolidaritástól. Figyeljen fel minden magyar ember s teljesítse a parancsot, amit kapni fog a revízió érdekében, mely nélkül soha sem lesz nyugalom és rend ebben az országban.

Tűz. Lapujtő községben f. hó 10-re virradólag áldozócsüörtökön éjjel, a Hangya Szövetkezet üzlethelyisége, a benne felhalmozott áruval együtt teljesen leégett. Előző este a korcsma helyiségben éjjel után 2 óráig voltak vendégek s ezek távozása után a fűszeres üzletben üttök ki a tűz. A kivonult tűzoltóság reggelig tartó megfeszített munkával lokalizálta a tüzet, úgy hogy tovább nem terjedt. Az tűz oka ismeretlen.

Kálvária. A tavaszi szép napokon sok látogatója akad a komoly stádiumba jutott kálvária építésnek. Boldogan nézik a stációkhoz vezető utak kialakulását és

— mint értesülünk — 7 stáció felépítésére már vállalkoztak magánosok. — F. hó 16-án a városháza tanácstermében szükebb körű értekezletet hívott össze Traumpéter esperes plébános és Horváth László tanácsnok. Megjelent az értekezleten Dr. Förster Kálmán polgármester is. Az értekezlet hálás köszönetet mondott Veres Zoltánnak a telek nagylelkű átengedéseért, a polgármesternek eddigi támogatásáért, továbbá Dr. Pitta Lipót rendőrfőtanácsnok és Tóth Gyulának eddig végzett nagy munkájáért, akiknek lelkes buzgókodása megteremtette a megvalósulás reális előfeltételeit. A közel jövőben erőteljes gyűjtési akció indul meg olyan formán, hogy a nagyközönség nehezi anyagi helyzetét figyelembe véve, negyedévi kisebb részekben is lehet adakozni. Megható a nagy lelkesedés ami e téren tapasztalható. Szegény özvegyek és gyermekek viszik el megtakarított filérjeiket a plébániára és ajánlják fel kézimunkájukat a nehéz terepen, mely nemsokára úgy hitéleti, mint művészi szempontból büszkesége lesz városunknak.

A Madách Társaság felolvasó estje f. hó 26-án vasárnap este lesz. Az estély teljes műsorát alább közöljük. A magasnővő előadások bizonyára telt házat fognak vonzani ez alkalomból. A pontos megjelenésre nagy súlyt helyez a rendezőség, nehogy az előadásokat s egyúttal a figyelni óhajtó közönséget is zavarják a késve érkezők. — Meghívó. A Nógrádvarmegyei Madách Társaság f. hó 26-án, este fél 9 órai kezdettel, a salgótarjáni r. kath. Olvasókör nagytermében „Felolvasó estét” rendez, melyre Salgótarján r.-t. város közönségét tisztelettel meghívjuk. Műsor: 1. Hiszekegy, énekl. a salgótarjáni r. kath. Olvasókör dalárdája. 2. Rákóczi nyitány, játsza a bányatársulat zenekara. 3. Elnöki megnyitó, tartja Jeszenszky Kálmán, prelátnak, alelnök. 4. Pályi Pál r. tag, elbeszélést olvas fel. 5. Györgyffy Sándorné r. tag, a) Leszt: Le Rossignol, b) Brahms: Magyar táncok, zongraszám. 6. Dr. Visnovszky Rezső r. tag. költemények. (10 perc szünet.) 7. Abrád: Parasztecsület c. operából. Mascagnitól. Előadja a bányatársulati zenekar Gabriel Antal karnagy vezetésével. 8. Kondor Vilmos r. tag, elbeszélés. 9. Dr. Kovács Béla r. tag gordonkajátéka. 10. Nógrádi Pap Dezső r. tag, költemények. 11. Dr. Kossaczky Arnold r. tag: idegen költőkből. 12. Dudás János vendég: Magyar dalok cigányzenekísérettel. 13. Elnöki zárszó Jeszenszky Kálmán. 14. Himnusz. Beléptidj nincs. Önkéntes adományokat a Madách Társaság kulturális céljaira szívesen fogadunk. A Madách Társaság nevében: Jeszenszky Kálmán a társaság elnöke. Dr. Kossaczky Arnold titkár. A város és a járás nevében: Dr. Förster Kálmán polgármester. Veres Zoltan járási főszolgabíró. Előadás után tánc.

Az Anyák napjával kapcsolatban rendezett színelőadáson felüliztek: Szenté László 10 P, Légrady Béla 4 P, dr. Molnár Gyuláné 2 P.

Táncestély. A Kath. Köri dalárda f. hó 19-én pünkösdi vasárnapján, este 9 órai kezdettel táncestélyt tart. Belépődíj családjegy 2 P, személyi jegy 80 fillér. A dalárdisták ezúton is szeretettel meghívják a tánc kedvelő közönséget.

Anyák napja f. hó 12-én d. e. 11 órakor tartották meg a helybeli áll. iskolák a Mansz közreműködésével az anyák napjának ünnepét. Ez alkalommal a hősök szobra előtti téren megjelentek az összes iskolák növendékeikkel s a város nagyszámú közönsége. Az ünnepély a Hiszek Egy Istenben magyar imaeléklésével kezdődött a róm. kath. kör, a ker szociatista és a palackgyári olvasókör együttes dalárdája énekelte. A megnyitó beszédet és az ünnep jelentőségét Szederkényi Anna írónő helyett, ki betegsége miatt az ünnepélyre le nem jöhetett, özv. Zemplényi Lászlóné méltatta. Mély hatása beszéde, melynek minden mondatából az igazi magyar anya, gyermekét szerető és hazzáért aggódó lelke sugárzott ki; könnyekre fakasztotta a jelenlevőket. Büszkeségtől csillogott szeme, amidőn kijelentette, hogy kilenc gyermeket nevelt föl, sokszor fáradtságos nehéz, átvirrasztott éjszakák árán, de azért sohasem zuglódot, sohasem panaszkodott. S most nincs nagyobb boldogsága a földön, mint kilenc élő gyermeke, akiket Isten után a legjobban szeret. Ezután bátorító szavakat intézett a jelenlevő anyákhoz, kérve őket, szeressék gyermekeiket s azok szív ébe az igazi ha-

Virágkedvelőknek fontos

Ha igazán gyönyörű cserepes virágokat, szobanövényeket, kerti virágokat akar nevelni, használjon:

KUTASY-féle

SIRIUS NÖVÉNYTÁPSÓT

Ez a 16 év óta nagyszerűnek bevált, többször kitüntetett reális készítmény nagy segítségére lesz Önnek Virágait bámulni fogják! Szeresse be azonnal, de csakis Sírúst fogadjon el! Egy csomag (15 adag) bő utasítással 1 P 20 f. Kapható drogériákban, gyógyszerárakban, mag- és virágüzletekben mindenütt. 5 csomagot bárhová bérmentve küld a készítő cég: Kutasy Dániel „Sirius” laboratoriuma. Balassagyarmat.

zaszeretettel és vallásos érzelmeket neveljük, mert e két lelki tartalom nélkül, a mindnyájuk édes anyját, a mi sokat szenvedett és porig megalázott magyar Hazánkat újból nagygyá és boldoggá sohasem tehetjük. Szerénységre és egyszerűségre intette a magyar anyákat, figyelmeztetve őket, hogy a külső és idegen divat utánzása helyett, gyermekeik egyszerű, házas nevelését tartsák mindenkor magyar anyai kötelességüknek. Majd a gyermekek sokaságához szólt, intve őket, hogy szeressék édesanyjukat, mert nekik köszönhetik a földön a legnagyobbat: az életüket. Majd Gregerson Lujza felszólalása után az áll. iskolák egy-egy növendéke, Dr. Visnovszky Rezső kir. tanfelügyelőnk, hatásos alkalmi versével, az együttes dalárda és a bányatársulati zenekar közreműködésükkel járultak hozzá az ünnepély fényének emeléséhez. Az anyák napjának sikeres rendezése Sztankovics János ig. tanító agilitását dicséri.

A Roykó-féle Tiszaújfalai bajsuszpedró mindenütt kapható.

Az Evangélikus Nőegylet mult vasárnapi vallásos estéjén szép számú közönség figyelt fel az est ünnepi rendjére, amelynek során először Sztrokay Dániel mondott imát és olvasott bibliát, majd az Evangéliumi Leányegylet énekkara adott elő egy korált, ezután általános érdeklődés közepette Gregerson Lujza, a Prot. Nőszövetség titkára tartotta meg előadását. A nő szerepe az egyházépítés szolgálatában. Tartalmas biblikus alapú és őszinte lélekből fakadó előadásában kifejtette, hogy a nőnek igen fontos és jelentős teendői vannak az egyházi szolgálatban, ha nem is a vezetés terén, hanem annál inkább a csendes és az alapozásokat eszközölő építés terén. Megkapó képekben rajzolta meg a biblikus nő helyzetét a mai modern légkörben, amelyből az igazi érték lassan kiveszőben lenne, ha a hit ereje meg nem tartana mégis sokakat az egészséges vallási erkölcs és magyar tisztesség útján. Előadása után, amit nagy figyelemmel hallgatott mindvégig a közönség. Köntzey Ferencné ajkáról hangzott el Prohászka Lajosné szerzeménye Kovács Géza avatott kézre valló kísérete mellett. Nem csak tetszést, de általános feltűnést keltett úgy a mestertien megkomponált és megszövegezett dal, mint maga az előadás, amelynek hatását legjobban az mutatja, hogy a szerzeményt megszállott terület egyik városában is megkívánják szövegetet. A vegyeskar Kovács Géza által vezetett kitűnően sikerült hazafias dala után dr. Csengődy Lajos szólt a biznyságtévő aszszonyokról s ima és közének után a vallásos est véget ért.

Revíziós gyűlés. Az acélgyári Sportpályán f. hó 15-én hatalmas méretű, impozáns gyűlés folyt le. Az Acélgyár összmunkássága politikai pártállásra való tekintet nélkül határozta itt el, hogy csatlakozik a „Revíziós” Ligához. A gyűlést egybehívó munkásság a gyűlés vezetésére Balhauser István főmérnököt kérte fel, akit közgyűlési elnökké egyhangú lelkesedéssel választottak meg. Ezután Percze István acélgyári munkás mindenre kiterjedően megrázó képekben vázolta munkástársai előtt, hogy minden nyomorúságnak oka „Trianon”, miért kell összefogni mindnyájunknak a tarthatatlan békeszerződés revíziójáért. Beszéde nyomán egy-

hangu lelkesedéssel határozta el a revíziós gyűlés, hogy nemcsak szívet, de tettel is segítségére sietnek a nagy eszmének s a Revíziós Liga céljaira felajánlják mindannyian egy órai keresetüket. Annyi áldozatkészség, hazaszeretet nyilvánult meg a munkásság eme megmozdulásában, hogy a feltámadás, a trianoni szűk koporsó szétzúzása biztos sikerülni fog, ha úgy össze fogunk s nem leszünk gyászmagyarok, nem lesz a magyar a világ csonka koldusa! Nem, nem, Soha! A gyűlésen hozott határozati javaslat a következő: A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T. salgótarjáni acélgárának minden munkása törhetetlen hittel vallja, hogy nagy nyomorúságunknak, gazdasági zűllésünknek egyetlen oka van: a trianoni békeszerződés! Ez a nemzetgyilkos papírdarab az, mely kényszerít minket, hogy rongyokban járjunk, mely elveszi szájunktól a falat kenyeret, gyermekeinktől az egészséges fejlődést és elveszi mindnyájunktól a nyugodt jövőbe és békés öregsgébe vetett bizodalmat. Nem lehet béke, nem lehet nyugalom, nem lehet szellemi előhaladás és gazdasági fellendülés ebben az országban addig, míg a fojtogató „Trianon” határokat szét nem pattantjuk! Érezni kell ezt mindenkinek és azért az acélgár minden munkása pártállással való tekintet nélkül, ünnepélyesen kijelenti, hogy a revíziós mozgalom tántoríthatatlan hívéül szegődik, azt minden erejével szolgálja kívánja és hogy ennek látható jeleit is adja, 1 órai munkabérét ajánlja fel a Magyar Revíziós Liga céljaira. Kimondja a munkásság, hogy ezt az egyhangú lelkesedéssel hozott határozatot a Liga nagy-névvélné, Herczeg Ferencnek tudomására hozza, kérve a magyarok léténetől kitartást, áldást és sikert nemcsak munkájára!

Háromszobás magánház, ujonnan restaurálva, mellékhelyiségekkel, virágoskerttel, udvarral, nyárikonyhával, sütőkemencével, disznó állal, elköltözés miatt 10.000 pengőért sürgősen eladó. Átvehető circa 4500 pengő készpénzzel. Megtekinthető: Füleki-utca 38 sz. alatt.

A Luther Szövetség és az Evangélikus Nőegylet közgyűlését május 12-én tartotta meg, amelyen Pántyik Árpádné és dr. Halyák Zoltán elnökök terjesztették be a két egyesület múlt évi gazdag munkásságáról szóló jelentéseiket, ezután Jesse Gyuláné és Takács Ferenc pénztárosok a számadásokat mutatták be, melyekből kitűnt, hogy a múlt évben a Nőegylet pénztárán több mint két és fél ezer pengő ment át különféle jótékony célok megvalósítására, a Luther Szövetség pedig kb. 700 pengő kezelt. Több kisebb indítvány letárgyalása után Fabinyi József és a lelkes indítványára a két egyesület elhatározta, hogy megkeresi az egyház elnökségét, hogy az egyház bőséges halottainak emléktábláját helyezze el a templom falában minden időknek emlékeztetőre.

Az Evangélikus Egyház hivatalos emlékünnepe tart pünkösdhétfőn délután öt órakor a templomban a Protestáció és dr. Luther Márton Kiskútja megjelenésének 400 éves fordulójának alkalmából, melyre a hívek figyelmét ezúton is felhívja.

Akácbonárfa kapható a vizslapuszta gazdaságban.

Iskolai előadás. Az anyák napjának kedves epilógusaként, kitűnően sikerült gyermekelőadást rendezett a III. körzeti áll. el. iskola tantestülete a R. K. Olvasókörben. Előadásra került az „Arva Jancsi keresi a szívet” c. három felvonásos gyermekszínmű. — A nagytermet zsúfolásig megtöltött szülők megbotoltan szemlélték gyermekeik művészi szereplését. — A darab a mostani szeretetnélküli, törtető, zajos életben úgy hatott, mint a sivatag közepén, pálmákkal ékesített oázis. Hányan keresik a kis Arva Jancsival az elvesztett anyai szeretetet, az égő szívet s helyette szívtelen-séggel, rideg közönnyel találkoznak. — A kis Arva Jancsi sorsa könnyeket csalt az anyák szemébe s ezek a könnyek csak a gyöngyszemek bizonyítják, hogy a földön is megtalálható az égő szív, a krisztusi szeretet szimbóluma. — Külön érdeme ez Irahcsa Mária IV. o. tanuló-nak, aki mint Arva Jancsi, játékaival megcsillantotta a szeretetgyöngyöt. Hunyár Mária a tőle megszokott előadó művészetével, átérzve mondott szavalaival kísérte az előadást. — Az előadás másik száma magyar tánc volt, amelyet a IV. o. leányok táncoltak. A bájos táncjelenet a közönség zúgó tapsait váltotta ki, úgy hogy ismételnők is kellett. — Az előadás rendezésében Hunyár Ádámné tanítónő fáradozott legtovább, a tőle tapasztalt hozzáértéssel. A táncokat Köröczy György áll. tanító tanította be.

Meghívó. A Hirsch és Franchgyár alkalmazottainak Olvasóköre 1929. évi május hó 19-én, Pünkösd vasárnap tartja zászlójának felavatási ünnepélyét, melyre mindenkit szeretettel vár a Rendezőség.

Fajtisza amerikai fehér leg-horn tenyésztőjások jutányos áron kaphatók Csereven Sándornál, fodrászüzlet Fő-tér, vagy az acélgári fodrászüzletben.

Salgótarján és vidéke társadalmához.

Salgótarján még a világhégés előtt is fontos és egyik legnagyobb ipari gócpontja volt Nagymagyarországnak és ezen város már akkor megérdemelte volna azt, hogy a kormány jobban ellássa őt iskolával, mint volt. Már a világhégés előtt erősen érezhető volt annak szükség, hogy Salgótarján gimnáziumot kapjon, ahol az ifjúság megkaphassa azt a szellemi táplálékot, amelyre szüksége is van, hogy felsőbb tanulmányait elvégezze.

Különösen érezhető volt ez a hiány a világháború után, amikor is a reánk leselkedő ellenségek a szép, egységes országtestet, Trianonban reánk kényszerített szerződésnek csufolt erőszakkal széjjeltépték. Országunk megcsönkulása következtében Salgótarján határváros lett és ezen erőszak szülte helyzet még inkább parancsolólag lépett fel és követelte azt, hogy Salgótarján középiskolát kapjon, mert országunk megcsönkulása folytán a legközelebbi és legkönnyebben megközelíthető, losonzi gimnáziumtól is megfosztott.

Balassagyarmat csak légvonalban van közel, vonattal megközelíteni szinte lehetetlenség. Távol esik tőlünk Eger,

Gyöngyös, Jászberény, Aszód stb. úgy, hogy gyermekeinket hazulról így neveltetni képtelenek vagyunk. Ezek a gimnáziumi városok távolsága bírta rá az akkor még három nagy vállalat érdemes vezetőit, hogy összeállva, egy előkészítő tanfolyamu gimnáziumot létesítsenek, hogy legalább ilyen jellegű intézetben taníthassák gyermekeiket és megengedjék a városi szülőknek azt is, hogy gyermekeik ezen iskolát látogathassák. Ezen gimnázium fentartásához később Salgótarján város is nagyobb támogatással hozzájárult, de sem a vállalatok és a város nagyobb támogatása nem elegendő arra, hogy a gimnázium magát fentarthassa és ezért a gimnázium fentartásához, minden ezen iskolát látogató gyermek szüleinek anyagi erejét meghaladó tandíjjal kell hozzájárulnia, hogy így az iskola önmagát fentarthassa és betölthesse azt a kulturmissziót, amelyre vállalkozott. A kormány figyelme még most sem fordult ezen iskola felé, még most sem nyult ezen városilag, társadalmilag, sőt államilag fontos intézmény hűbáljára alá, legfeljebb annyit tett meg, hogy két év óta megadta a gimnázium nyilvános jellegét és ezzel elősegítette azt, hogy gyermekeink ne legyenek egy idegen gimnázium, bár jóakaratu tanárai izgalmainak kitéve.

A városunk vezetősége élén a polgármesterrel és ipartelepeink intézőivel minden évben többször kilincselte már a magas kultusz kormányánál, hogy ha már nem is államosítja egyenlőre a mi kis gimnáziumunkat, legalább államsegélyben részesítse intézetünket és ezzel levegye a szülők vállairól azt a nagy terhet, amelyet a nagy tandíj fizetése okoz. Hiába deputáltunk, kilincselünk és kérelmeztünk, siket fülekre találtak és csak üres, biztató ígérettel bocsájtották el kérelme-zőinket.

Amint fentebb előadtam Salgótarján már a világháború előtt is egyik legfontosabb helye és gócpontja volt Nagymagyarországnak, annál inkább az lett mostan, amikor sajnos határvárossá lépett elő. Középiskolára ezen városnak nagy szüksége van, nagy szüksége van azért, mert Salgótarján folytonos fejlődése következtében sokféle állami és más hivatalok létesültek és ezen hivatal-nokok gyermekei, a városi és ipartelepi gyermekekkel kell, hogy találjanak olyan kulturforrást, amely elősegíti az ő további pályájukhoz való jutást. Szükséges a középiskola irredenta szempontból is, szükséges műveltség szempontjából, mert csak erős iskolázott, ott elsajátított erős lélekkel lehet csak felvenni a versenyt ellenségeinkkel és meggyőzni a nagyhatalmakat arról, hogy terhünkre igazságtalanul, ellenségeinktől befolyásolva hozták meg azt a súlyos ítéletet, amelyet Trianonban aláírtak.

Nekünk salgótarjániaknak tehát középiskola kell, nekünk salgótarjániaknak kért van jogunk, hogy az állam vegye át a középiskolát, vagy legalább is adjon ezen intézet fentartásához államsegélyt, mert ez a szülők érdeke, a város jövője és az állam prestige szempontjából szükséges. Nézzünk körül az országban sehol sem találunk olyan rendezett tanácsu várost, ahol állami gimnázium ne volna. Ez csak egy van, ez pedig Salgótarján, amely városka ipartelepi gócpontjánál fogva, határváros jellegénél fogva, lakosainak számánál fogva és egyéb más körülmények figyelembevételével megérdemli azt, hogy az állam államosítsa meg ezen gimnáziumot és ameddig azt nem teszi, sajnos olyan államsegélyt, amely mellett az iskolázott szülők kisebb teherrel taníthatassák gyermekeiket.

Szülők fogjunk össze, ne tántorodjunk el egyszeri, kétszeri elutasítástól, hanem addig kopogtassunk, kilincseljünk és kérjük a magas kultúrkormányt, amíg mindnyájunk óhaja nem teljesül. A nagy

tandíjat sem a köz, sem a magánhivatalnok nem bírja tovább, de nem bírja a salgótarjáni polgárság sem, annál kevésbé a szegény munkásság, aki minden erejével azon van, hogy gyermekei tanuljanak és a városnak, a társadalomnak és a hazának hasznos, művelt polgárokat neveljen. Megkell érteni a magyar kultúrkormányt azt, hogy a salgótarjáni gimnáziumra költött pénz, meg hozza százszorosán a kamatot a városnak, a társadalomnak és a hazának, akkor, amikor nem egy békétlenkedő, hanem tele hazaszeretettel és munkakedvvel nevelt polgárokat nyer azokban a gyermekekben, akiknek lehetővé tette az olcsóbb és szülőket meg nem erőltető költséggel járó tónulást.

A gimnázium államosítása azonban nem csak nekünk szülőknek fontos érdekünk, hanem ezen gimnázium hangya szorgalmu, első-rangu tanárainak is létérdeke. Ezek a minden jót megérdemlő tanerők, megalkudva a nehéz helyzettel, dolgoznak kisebb javadalmazással, de annál nagyobb ambícióval, hogy gyermekeinket minden jóra, nemesre oktassák. Ezen tanerők is nagyobb biztonságban éreznék magukat akkor, ha ezen gimnázium az állam kezében volna, mert nem kellene félniük attól, hogy ez a kis intézet anyagiak hiányában, egyszer megszűnhetik. Tehát a tanerők érdekeiben is össze kell fogunk, a mi fontos érdekeink mellett és mindent kövessünk el azért, hogy az állam ne kezelje mostoha gyermek gyanánt városunkat, hanem teljesítse városunk polgárainak azon régi óhaját, hogy gimnáziumunkat államosítsa, vagy legalább egyelőre nagyobb állam segéllyel lássa el, hogy ezen ténykedésével sok szegény szülőnek egyébként is nehéz helyzetén segítsen.

Kérem tehát a mélyen tisztelt szülőket és Salgótarján város társadalmát, fogjunk össze, hogy végre egyszer sikerüljön kis gimnáziumunk államosítása, mert ha össze-fogunk és utána járunk ezen szent ügynek, annak sikere is lesz és annak sikerülni is kell — Egy szülő.

Értesítés. Értesítem a n. é. közönséget, hogy 1929 évi május hó 13-tól, Salgótarján a Karancsalja-ut 56 sz. alatt tűzifa kereskedést nyitottam, hol állandóan raktáron tartok basább és vágott fát. Megrendeléseket házhoz szállítok. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel Herczegh Péter.

A SINGER VARRÓGÉPEK MINT A LEGJOBBAK!

Salgótarján r. t. város polgármesterétől. 5151/1929. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Salgótarján r. t. város tanácsa nyilvános versenyárgyalást hirdet körülbelül 15.000 m² utburkolási munkálatokra.

Ajánlatok zárt és lepecsételt „Ajánlat a salgótarjáni utburkolási munkálatokra” címmel ellátott borítékban 1929. évi június hó 10-én déli 11 óráig adhatók be a polgármesteri iktató hivatalba. Az ajánlatok felbontása ugyanakkor fog megtörténni.

Ajánlatokat a városi mérnöki irodában hétköznapiokon a hivatalos órák alatt 3 pengőért megszerezhető tervek alapján és csak ott áttekinthető hivatalos úrlapokon lehet tenni, melyeken semmiféle változtatást nem szabad eszközölni.

Ajánlatokat az összes munkálatokra együttesen, vagy az egyes burkolatnemekre külön is lehet tenni.

Bánatpénz képen az ajánlati végösszeg 5 %-a a városi pénztárba tendő le.

Salgótarján, 1929. május 15.

Dr. Förster Kalmán s. k. polgármester.

Van szerencsém igen tisztelt vevőim b. figyelmét

az alábbi idény cikkeimre felhívni.

Idei termésű „Háile D' Olive Vírge Nice” (Saláta olaj) Tárkony ecet, Hecules tea vaj, Csornai tejüzem telepről naponta friss szállítmány érkezik. **Sailor száka nélküli sardinia.** Amatőr fényképészeti cikkek nagy választékban kaphatók.

MAYER VILMOS

fűszer és csemege kereskedő a róm. kath. templom mellett.

MENETREND.

ÉRVÉNYES 1929. MÁJUS 15-TŐL.

Állomások	319	317	317a	303	373	311	377	371	Állomások	312	374	304	318a	318	320	370	384	378
Fülekről ind.	2142			1216	1610	540			Bpest kpu.-ról ind.	600	1010	1415	1740	1920	2340			
Somoskőujfaluba é.	2220			1235	1648	617			Gödöllő	716		1449	1816	2027	54			
Somoskőujfaluból i.	2326			1318	1741	640	1910		Bgyarmatról ind.	450		1307		1840				
Salgótarján főter	2352	519	757	1331	1310	1759	702	1932	Aszód	757		1506		2053	128			
Salgótarjánba ér.	001	523	801	1335	1315	1804	711	1941	Hatvanba ér.	826	1121	1521	1846	2118	154			
Salgótarjánból ind.	021	528	811	1340	1321	1819			Szolnokról ind.	427	756	1240	1240	1720	1720			
Zagyvapálfalva	027	533	816		1328	1825			Miskolcra ind.	500	800	1250	1620	1848	2348	2312		
Vizslás	034	640	823		1336	1832			Egerből ind.	2336	803	1255	1536	1536	2336	2054		
Kisterenye	041	546	829	1351	1344	1838			Gyöngyösről ind.	644	904	1351	1724	2000	020	020		
Parádra ér.	504	704	1030	1736	1736	504			Hatvanból ind.	840	1325	1537	1858	2128	225	450		
Nagybátany	050	554	837	1400	1410	1853			Lőrinci	853	1341		1908	2139	236	505		
Mátraverebély									Selyp	900	1348	1548	1913	2144	243	511		
Szt. Kuti kolostor	056	600	843		1419	1859			Apczagyvaszántó	910	1357	1553	1920	2151	252	519		
Tar	101	605	849		1427	1904			Jobbágyi	918	1406		1926	2157	300	527		
Mátraszőlős	107	610	855		1435	1909			Szurdokpüspöki	924	1412		1930	2201	305	533		
Pásztó	124	619	901	1414	1451	1921			Pásztó	943	1438	1607	1942	2218	320	557		
Szurdokpüspöki	135	629	911		1506	1931			Mátraszőlős	949	1445		1947	2223	326	604		
Jobbágyi	140	634	916		1513	1936			Tar	956	1453		1953	2229	333	612		
Apczagyvaszántó	148	641	923	1429	1523	1944			Mátraverebély									
Selyp	155	647	929	1433	1532	1951			Szt. Kuti kolostor	1003	1501		1958	2234	340	620		
Lőrinci	201	652	934		1539	1957			Nagybátany	1010	1514	1619	2004	2240	348	629		
Hatvanba ér.	213	701	944	1444	1554	2007			Parádról ind.	849	1150	1150	1737	2233				
Gyöngyösre ér.	630	855	1327	1633	1947	2133			Kisterenye	1020	1524	1624	2011	2248	358	638		
Egerbe ér.		950	1521	1710	2034	2250			Vizslás	1028	1534		2016	2253	406	647		
Miskolcra ér.	830	953	1322	1725	2047	2353			Zagyvapálfalva	1036	1549		2023	2300	415	657		
Szolnokra ér.	720	1028	1512	2353	2353				Salgótarjánba ér.	1041	1556	1636	2027	2304	421	703		
Hatvanból ind.	244	711	1001	1504	1827	2019			Salgótarjánból ind.	1046	1601	1637	2032	2308	426	712	1336	1820
Aszód	322	746	1016	1521		2048			Salgótarján főter	1056	1610	1641	2042	2312	438	722	1346	1831
Bgyarmatra ér.									Somoskőujfaluba é.	1113	1631	1653	1102		456	750	1414	1859
Gödöllő	404	824	1036	1543		2122			Somoskőujfaluból i.	1320		1731	2250		716			
Bpest kpu.-ra ér.	520	930	1107	1618	1935	2244			Fülekre ér.	1351		1747	2321		747			

Vastaggal aláhuzott: gyorsvonat.

Missa Solemnis fönn a magasokban...

Irta: Vadkerti Béla.

Missa Solemnis volt a Karancshegyen a múlt vasárnap.

Dacára annak, hogy olomszínű felhők tornyosultak a láthatáron, mégis sokan, nem remélt nagy számban sereglettek össze fönn Árpádházi Boldog Margit kápolnájában.

Május királynőjének, Magyarország Védasszonyának a Boldogságos Szent Szűz Máriának a tiszteletére.

A zoltárt daloló szíveket, a Salgótarjáni Vas és acélgyárnak fuvós zenekarából önként csoportosult zenészek muzsikájának harsanó hozsannája kísérte fölemelően és lelkesítően. Az égi tűzzel telt tavaszi szellő, úgy zsongott a Karancshegyen mint valami mese csodás áriája.

A vén erdő, mint mohlepte ósdi kővár tekingetett le a környék falvaira, ahonnan a hívők százai rajzottak ki, a harangszentelés szent ünnepélyére, amelyet szent beszéd kísért.

Az összes funkciókat Horváth László karancseszűi róm. kath. plébános végezte aki városunk szülőtte, e vidéknek a fia s át van hatva attól a gondolattól, hogy a köztudatban ugys szentként élő IV. Béla szelídlelkű, imádságra, önmegtagadásra, szeretetre soha sem fáradt leányának Boldog Márgitnak a nemzet lelkében gyökeredző hagyomány alapján, oly glóriás alakját itt a határtájon, beállítsa az újjá-születés jegyébe.

Ami nagy eltiportságunkban a régi nagyok eleven emléke ad erőt.

A szeretet a legnagyobb erő, a legellenállhatatlanabb hatalom.

„Árpádházi Boldog Margit lemondott és szeretett, dolgozott és szeretett, szenvedett és szeretett, békített mert szeretett.”

A karancshegyi Istentisztelet a nemzeti rajongást, az O liliomos női egyenisege iránti tiszteletből fakadó kultuszt csak erősíteni fogják.

Ez a tudat vezérelte a kápolna építő bizottság tagjait arra, hogy a Karancshegyen a „Margit templomot” föltámassza szétmálló kőveiből.

S hiszük, hogy meglesz ha környékünk nemes lelkű asszonyai akarták, akik Árpádházi Boldog Margit emlékéből a fáradhatatlan és kifogyhatatlan szeretet erejében egyesülhetnek.

Karancsvidéki Magyar Asszonyok, Magyar Leányok, Magyar Férfiak, Magyar Testvérek, álljunk össze mindannyian, ennek a magasztos nemzeti mozgalomnak a támogatására amely a mi vidékünkhez illően fejezi ki Árpádházi Boldog Margit tiszteletének egyre halványozódóbb erejét.

A Karancsi Naplót lefektettük, s várjuk szeretettel legelső sorban az érdeklődő zóna nagylelkű lakosságának áldozatkészségét azután az ország más tájainak is a magyar és a magyar célokért tettekre kész keresztény szíveknek segítő jobbát, mert ez az úgy nem kizárólagosa katolikus, hanem nemzeti.

Igen csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.

Rá kell nevelnünk népünket nemzeti nagyjaink tiszteletével.

Minden forgács fontos ebben a mozgalomban amely ahhoz a máglyához hordja a tüzelő anyagot amelynek fénye hivatott arra, hogy beragyogja a magyar éjszakákat, hogy lelkesítsen, erősítsen, buzdítson, bátorítson, magyarázza, sovénnebbé, összetartozandóbbá, kovacsoljon bennünket, szegény meggyőrt, vergődő, síró, szenvedő magyarokat.

„Árpádházi Boldog Margit” emléke pedig itt a határon, oly lávakat fog lövelni észak felé, templomából oly magneses kisugárzás száll majd a Kárpátok alá, hogy csak nyereséggént könyvelhetnénk el azt ha minnél előbb állhatna már fönn ott a nagy völgyek felett a Karancs bérce a nagyobb kápolna.

Hirdetmény. (MAVART) Van szerencsénk a t. utazóközönség szíves tudomására hozni, hogy f. évi május hó 18-án Szécsény és Salgótarján között autóbusszjártainkat megnyitjuk. Menetrend: Oda Indul: Szécsényből 8 óra 30 perckor. Szécsény pályaudvarról 8 óra 45 perckor. Szécsény pályaudvaron csatlakozik a Balassagyarmatról 7 óra 50 perckor induló. Szécsénybe 8 óra 35 perckor érkező vonathoz, miáltal közvetlen utazás válik lehetővé. Balassagyarmat és Salgótarján között, továbbá az Ipolytarnóc felől 6 óra 20 perckor érkező vonathoz. Érkezik: Salgótarján pályaudvarra 10 óra 10 perckor. Salgótarján főtérről 10 óra 15 perckor. Salgótarján pályaudvaron csatlakozás a pályaudvarról 10 óra 46 perckor, a főtérről pedig 10 óra 56 perckor Somoskőujfaluba felé induló vonathoz. Vissza. Indul: Salgótarján Főtérről 15 óra 30 perckor. Salgótarján pályaudvarról 15 óra 35 perckor. Salgótarjánban csatlakozás a Somoskőujfaluról Főtérről 13 óra 31 perckor, pályaudvarra 13 óra 40 perckor érkező gyors, illetve 13 óra 10 perckor érkező személyvonathoz. Érkezik: Szécsény pályaudvarra 17 órakor és közvetlenül csatlakozik a Szécsény pályaudvarról 17 óra 39 perckor Balassagyarmatra induló vonathoz, miáltal Salgótarján és Balassagyarmat között közvetlen összeköttetés létesül. Az Igazgatóság.

híressé vált dijonai egyetem nyári tanfolyamán, hol a kezdők részére „cours préparatoire” haladók részére „cours normal” és a nyelvet jól beszélők részére „cours de perfectionnement” van szervezve. Hogy kisebb gyermekeiket a szülők nyugodtan elengedhessék, a tanulmányut alatt állandó tanári felügyeletet biztosítunk. A 2 hónapos tanulmányut részvételi díja: (utazás, lakás, napi háromszori étkezés, vizumok díja) középiskolai tanulónak és egyetemi hallgatónak 421. pengő, egyébként 461 P. A tanulmányut 1929. július hó 2-án indul és a jelentkezési határidő május hó 31. Rendez még továbbá kb. 18 tanulmányutat a legmérsékeltebb árak mellett Európa összes országaiba, sőt megfelelő számú jelentkező esetén Amerikába és Afrikába is. A tanulmányutakon nők és férfiak egyaránt résztvehetnek. Az érdeklődőknek a legnagyobb készséggel nyújt felvilágosítást a Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya (Budapest, IX. Ferenc körút 38, fsz. 2. Telefon Automata 874—48) naponként kizárólag d. u. 3—5 között és kívánatra megküldi az utakra vonatkozóan megjelent nagy képes prospektusát.

Hirdetmény! A hősök emlék-ünnepét a folyó évben május hó 26-án tartjuk meg. Ezen a napon az összes vallásfelekezetek templomaiban d. e. 10 órakor hazafias ünnepi isteni tisztelet fog tartatni. Az isteni tisztelet után a város közönsége a piactéren felállított Hősök emléktét megőrző szobor elé vonul s ott 11 órai kezdettel az acélgyári zenekar és az acélgyári dalárda, valamint az összes iskolák közreműködésével hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély méltóságának sikere érdekében felhívom Salgótarján hazafias közönségét, hogy ez alkalommal hazáikat lehetőleg gyászátalos nemzeti színű lobogókkal feldíszítsen és úgy az isteni tiszteleteken, mint az ünnepélyen részt venni szívesek legyenek. Egyben felkérem a városban működő társadalmi és ifjúsági egyesületeket, valamint a hadirokkantak egyesületét, hogy az ünnepélyre a lehetőség szerint testületileg zászlók alatt vonuljanak fel. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hiszekegy. Előadja az Acélgyári zenekar Ursutz József karnagy vezetésével. 2. Fegyverrel Irta: Sajó Sándor. Szavalja: Fülöp Pál acélgyári levante. 3. Nagy lesz ismét Magyarország. Énekli az Acélgyári dalárda, vezényel: Ursutz József karnagy. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: Révfi László reál gimnáziumi tanár. 5. Beszélnek a hősök. Irta: Vályi Nagy Géza, szavalja Csépan Julia, polgári iskolai III. oszt. tanuló. 6. Üzenet a Vág völgyéből. Énekli: az Acélgyári dalárda. Vezényel Ursutz József karnagy. 7. Apáknak mondom. Irta: Gyula diák. Szavalja: Heszler Károly karpaszomány viselésére jog. tizedes. 8. Himnusz. Előadja az Acélgyári zenekar. Ursutz József karnagy vezetésével. Az ünnepély végeztével a katonai helyőrség, az összes iskolák növendékei, leventék és cserkészek elvonulnak a Hősök szobrához. Salgótarján, 1929. május hó 14-én. Dr. Förster Kálmán, s. k. polgármester.

Felvétel a vámorrséghez. A Budapesti Közlöny legközelebbi három egymásután megjelenő számában közzétett 3101 P. M.-1929 számú pályázati hirdetmény szerint a m. kir. vámorrséghez való felvételre jelentkezhetnek teljes egyetemi végzettséggel bíró 26 életévüket be nem töltött egyének, akik közül azok, akik a vámorrség tényleges tisztai állományába való kinevezésre törekednek, megfelelő vámorrs-csapatszolgálat és tisztitanfolyam elvégzése után vámorrtisztekké fognak kinevezettni. Azok, akik vámorrtisztekké való végleges kinevezésre nem törekednek, ideiglenes alkalmazást különböző vámaltszti rendfokozatokban nyerhetnek. Ezek szolgálati kötelezettsége általában hat évig terjed, méltánylást érdemlő körülmények esetén azonban előbb is elbocsáthatók. A részletes felvételi követelményeket, a folyamokványok előterjesztésének módját (határidő: 1929. július hó 15-e) továbbá egyéb általános tudnivalókat (illetmények, előléptetési viszonyok, jelentkezők toborzása stb.) a Pályázati Hirdetmény tartalmazza. Felvilágosítással a vámorrszakasz és a vámorrskerületi parancsnokságok szolgálnak.

Dijoni francia nyelvkurzus. A Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya, amely a MEFHOSZ tanulmányutjalt rendező, a dijonai egyetemi tanári kar és Stolpa Károly, a budapesti Gyakorló Felsőkereskedelmi Iskola tanára, a dijonai egyetem magyar előadójának támogatása mellett 2 hónapos tanulmányutat rendez Dijonba, hogy a középiskolai tanulók, egyetemi hallgatók és középiskolai tanárok megfelelően képezhessék magukat a francia nyelvben az annyira

3 Pengő 1 méter Parisette Bemberg selyem
Donászy Viktor Magyar Divatruházába Salgótarján.

HA MEGNYERI PÁLYÁZATUNKAT

INGYEN KAPHAT

SORSOLÁS UTJÁN
EGY ARANY KARKÖTŐ ÓRÁT
EGY KÉSZLET ALUM. EDÉNYT
EGY 6 SZEM. KÁVÉKÉSZÉLYET

FÁLYÁZZON AZT ÉS MELLEKELJE AMI
HIÁNYZIK
A HIRDETÉSBŐL

FRIEDMANN REZSŐ

Ruházati áruháza

Salgótarján,

(Főtéri állomással szemben)

Telefon: 68.

Tisztelettel felhívom a t. vásárló közönség figyelmét rendkívül olcsó tavaszi ruha ajándékaimra.

Férfi készáru osztály:

Reklám férfi öltöny	— — — —	23— P
Fekete és kék gyapjú férfi öltöny	— — — —	29-50 "
Fekete és kék kamgarn férfiöltöny	— — — —	44— "
Fekete és kék l. a kamgarn férfi öltöny	— — — —	62— "
Szines l. a. kamgarn férfi öltöny	— — — —	48—tól
Divat sport öltöny golf nadrággal	— — — —	28— P
Gyapjú sport öltöny l. a. serge béléssel	— — — —	62— "
Gyapjú cowercoats férfi felöltő	— — — —	51— "

Ezenfelül mindennemű fiú és gyermek ruhák rendkívül leszállított árban.

Női felöltő osztály:

Gyapjú női tavaszi felöltő végig bélelve	36— P
Gyapjú cowercoats női felöltő	— — 43— "
Legfinomabb tiszta gyapjú női angol felöltő különlegességek	— — 60— P-től
Fekete és sötétkék l. a. női felöltők óriási választékban.	— — — —
Dus női szövet raktár, melyekből mérték szerinti rendelésre a legelegánsabb kivitelben készíttetnek női felöltők.	— — — —

Uridivat osztály:

ahol a legfinomabb bel- és külföldi szövetkülönlegességeinkből elsőrendű kidolgo-

zással és legújabb szabásban zakkó sport és estélyi öltönyök átmeneti doublé kabátok és felöltők készíttetnek szerződéses szabónkkal.

Fekete és sötétkék kamgarn férfiöltöny, mérték szerint	— — — —	124 P-től
Gyapjú sport öltöny mérték szerint	— — — —	110 "
Gyapjú cowercoats felöltő minden színben, seidénia béléssel	— — — —	125 P-től

Cipő, fehérnemű, Gyukits kalap, nyakkendő és mindennemű uridivat cikk elsőrangú minőségben kapható.

Fiatal fűszerkereskedő segédet felveszek. Singer Henrik fűszerkereskedő.

Asztalos tanulót felvesz Patay Lajos asztalosmester.

Országos levente löversenyek

Budapest 1929 június 1-én és 2-án. Az Országos Testnevelési Tanács f. évben első ízben rendezte meg országos levente löversenyét amely az előjelekből ítélve el fogja azt a hatalmas keretet érni mint amilyen volt a levente ifjak első országos levente mezői löversenye Debreczenben. Már maga az a tény, hogy minden vármegye kisebb és nagyobb létszámú lovas leventével és kispaddal részt köteles venni a versenyen eleve biztosítja a tömegsikerét. A nagy érdeklődést felkeltő versenyeknek sorrendjét az alábbiakban közöljük kivonatossan. A.) A diszfelvonuláson résztvevő összes lovasok 1—10 pontig lesznek pontozva lőfelszerelés, lő eredmény, magyaros öltözet stb. összehasonlásból. Díjazás valódi ezüst érmék és bronz érmék. B.) Lovarda lovaslövés 40X20 méteres lovardában szabadban. Egyenkénti lovaslövés, beugratás váltásba, fordulatok nagy kör és ugratás 60c, akadályon. Idő 10 perc. Pénzdíjazás. Első díj 300 pengő és ezüst érem. Nyolcadik díj 30 pengő és érem. C.) Egyéni versenyek. Kezdőlovak ugratása: magas és széles akadályokon, távolság 200 méter. 1 díj 100 pengő. D.) Könnyű díjugratás 200 méter 1 perc alatt megtéve, széles és magas akadályok. 1 díj 120 pengő. E.) Leventék és kispaddák páros díjugratása 10—12 változatos akadályon 1 díj 120 pengő. F.) Négyrészes verseny az Országos Vándorlásért. Előlovaslövés, díjugratás, tereplovaslövés 5—8 km és 100 yardos síkfutás 16 mp. belül. 1 díj a vándorlásért kb. 2400 pengő értékben és 300 pengő. Ezután még hatalmas Karussal és különféle lovasjátékok fogják, valamint levente és kispadda díszített kocsi versenyre a szemléltető gyönyörködtetni, ahol végezetül még a 100 holdan aluli kispaddák által kiállított 4 évesnél idősebb kanczák is nagy díjazásban részesülnek. A versenyt egy hatalmas lóvadász fogja berekesztetni.

„Kis magyar és „nagy magyar” politika címmel Gratz Gusztáv a Magyar Külpolitika legújabb számában vitába száll azzal a politikával amely megrezen ellenzi külpolitikai tekintetben a Németországra való támaszkodás gondolatát. Bernát István a kitüntetett négy magyarbarát angol lordról emlékezik meg. Lakatos Gyula ország képviselő: „A kisebbségi kérdés krízise” címmel fejtegeti ennek a problémának jelenlegi állását, míg Radics Elemér, Grandi látogatásának jelentőségét foglalja röviden össze. Ismereti a szám a római Magyar Akadémia székházát, a Palazzo Falconerit. Poher Belfelt Lilly ötletes csevegése után a párisi életéről, érdekes cikk számol be a németek romániai gazdasági előretöréséről, az osztrák kormányválságról és a szerb-bolgár politika legújabb szennyezéséről. A számot a szokásos rovatok egészítik ki.

Motorkerékpár és gépkocsi vezető tanfolyamot nyitottam f. hó 15-kezdettel. Jelenkezni lehet egész nap Römer testvérekénél. Telefon: 101—121.

Motorkerékpár 350 köbcentis „Humber” angol gyártmányu, jó karban üzemképes állapotban, 500 P-ért sürgősen eladó. Megtekinthető: Füleki-utca 38 a tulajdonosnál.

Kerékpár csak elsőrendű gyártmány.
Presto, Puch, Monet Goyon verseny

30 Pengő előleggel heti 5, vagy havi 20 Pengő részletre szállít
Nagy József, Budapest, Andrássy ut 34.

A salgótarjáni kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
5047/1928 szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Salgótarjáni Takarékpénztár r. t. végrehajtató, végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási arverést 1600 P tökékövetelés s járuléka behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíróság területén levő, Mátranovák községben fekvő s a Mátranovák község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a mátranovák 123 sz. tjkvben A. l. 1 sor-szám alatt foglalt telken épült s a végrehajtást szenvedett tulajdonilag illető és birtokában levő 2 szoba, 1 konyha, 1 műhely és padlásból álló ház felülepítmény és annak a végrehajtási jegyzőkönyvben feltüntetett egyéb tartozékaira 2600 P kikiáltási árban elrendelte.

Az arverést 1929. év május hó 23 napján délelőtt 10 órakor Mátranovák községében fogják megtartani.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Salgótarján és Vidéke n. é. közönségét, hogy Salgótarján Karancsalja-utca 7 szám alatt május 1-től

kárpitós műhelyt

nyitottam. — Jó és olcsó munkákat készítek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel:

FLIEGL DEZSŐ

kárpitós mester, Salgótarján.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

18 Sz.	19 V.	21 kedd	23 Cs.
Az utca anyja	A budai leány	„RITZY”	
Kenyeres pajtások	A Nagy Kujon	A 47-es szállja	

Kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 3, 7 és 9 órakor. Zenepótló 10 fillér.

Nyomatott Végh Kálmán könyvnyomdájában. — Salgótarján.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§; 1908. LX. t. c. 21 §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLII. 25 §.)

Salgótarján, 1929. február 28-án.
Zelenka Ottó s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelélül:
Csomor Mátyás
telekkönyvvizsgáló.

Nógrád és Hont egyelőre egyesített vármegyék központi választmánya
447/1929. kp. szám.

Hirdetmény.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék területén az országgyűlési képviselőválasztásokról szóló 1925. évi XXVI. t. c. 30. §-a értelmében a központi választmány által elkészített ideiglenes választói névjegyzékek a kihagyottak és az újonnan felvettek jegyzékével együtt minden szavazókörben közszemlére lesznek kitéve 1929. évi május hó 16 napjától 1929. évi június hó 14 napjáig bezárólag. Ugyanezen idő alatt a

választókerületek székhelyeit képező Salgótarján és Balassagyarmat r. t. városokban, Szécsény és Szirák nagyközségekben, Rétság, Drégelypalánk községekben és Nagymaros nagyközségben a (város) községében közszemlére lesznek kitéve a választókerületbe tartozó összes községek ideiglenes választói névjegyzékai is.

A megjelölt napokon a községi (városi) előjáróság egyik tagjának jelenlétében délelőtt 8 órától 12 óráig a névjegyzéket bárki megtekintheti.

Azok, akik a névjegyzék ellen az 1925. évi XXVI. t. c. 40 §-a értelmében felszólammal elni jogosultak, felszólamlásaikat 1929. évi május hó 16. napjától ugyanezen hónap 30-ik napjáig bezárólag a vármegyeyi központi választmányhoz intézve a községi (városi) előjáróságnál írásban benyújthatják. A benyújtott felszólamlások benyújtásuktól kezdve 1929. évi június hó 14. napjáig bezárólag a községi előjáróságoknál ugyancsak közszemlére lesznek kitéve és azokra június hó 14. napjáig ugyancsak az előjáróságoknál írásbeli észrevételek nyújthatók be.

Június hó 13-én Salgótarján és Balassagyarmat r. tan. városok polgármesterei, valamint a községi és körjegyzők az ideiglenes névjegyzékeket a kihagyottak és elutasítottak névjegyzékével az ellenük benyújtott felszólamlások iktatókönyvével együtt közvetlenül küldönc útján a vármegye alispánjához betértesztik.

Figyelemztetem a közönséget, hogy amely ideiglenes névjegyzék összeállításánál a központi választmány egyeseket a névjegyzékből kihagyott, az ilyen névjegyzékhez a kihagyottak névjegyzéke szintén mellékelve van.

Balassagyarmat, 1929. április 30.

Baross s. k.,

alispán.

a központi választmány elnöke.

Hiszek egy istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

SINGER
VARRÓGÉP
mégis a legjobbak!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
SALGÓTARJÁN
A KAT. TEMPLOMMAL SZEMBEN.